

Poslednje slovo od dr. A. De Cecca

Ljubljana, 18. avgusta. Včeraj popoldne so se zbrali na Zlatih številih znanci in prijatelji pokojnega šefa...

globoko sožalje. Visoki komisar se je z njim delj časa razgovarjal in se zanimal za podrobnosti iz pokojnikovega življenja...

DNEVNE VESTI

— Umrl je slikar Brass. V Benetkah je umrl znani italijanski slikar Italo Brass. Pokojnik se je udeležil skoraj vseh beneških dvoletnih razstav od leta 1895 do leta 1942...

— Stalno vreme. Letos bodo kmetje najbrž brez ovir posušili otavo; vreme se je ustalilo in značni tlak je precej visok...

— Nestor italijanskih ribičev je umrl. V Varazcu je umrl nestor tamošnjih ribičev Anton Narizzano, ki je doživel častljivo starost 97 let. Večkrat je plul v Ameriko...

— Um se je jil omračil. V veliki Dolenci hiši v Cerkevni ulici v Trnovem se je večerjalo okoli polne zgodil dogodek...

— Spodnjaestajerske novice. 92-letnica rojstva je praznovala že dni Marija Radi, ki je menda najstarejša Mariborčanka. Po rodu je iz Velike Nedelje...

— Nesreče. Jakob Habič, 46-letni plekar iz Bizovika, je padel z voza ter si zlomil levo in desno nogo. Pri igri si je zlomila levo stiričletna hči delavca iz Borovnice...

— Odstranitev zidnih lepakov in razglasov. Tiskovni urad Visokega komisariata sporoča: Lepaki in razglasi, ki so nalepljeni po zidovih ali izstavljenih po izlozkih v mestu...

— IZ LJUBLJANE — Ij Smrtna koša. Umrl je 45 letni Hinko Leban, posestnik in prokurist pri znani tvrdki Jos. Kunstel. V Ljubljani je bil zelo znan in priljubljen, v svoji stroki izredno sposoben...

Križanka št. 110

Vodravno: 1. sestrični mož; 4. spletek več pramenov; 8. domača žival; 9. obilno založen; petičen; 10. španski spolnik; 11. glasbeni pojem; 12. kazalni znamenje; 13. orjak, silak; 16. mlečni izdelek; 17. mesto v Slavoniji; 20. zločinec; 23. medmet; 25. elementarna sila v človeku; 26. podredni veznik; 27. mir, počitek; 29. reka v Angliji; 30. zavitek; 31. racionalno življenje.

Grid for crossword puzzle with numbers 1-31.

RESITVE KRIZANKE ŠT. 109 Vodravno: 1. asfalt, 2. Agitator, 12. Pi, 14. stopa, 15. smola, 16. lapore, 18. kasete, 20. doletci, 23. ova, 24. ar, 25. legar, 27. varovanec, 28. riž, 30. lirika, 31. il, 32. navaden, 36. vi, 37. rž, 39. kabina, 40. obara, 43. uječa, 45. ad, 46. rosa, 47. OND, 48. Anam.

NAVPIČNO: 1. askar, 2. starina, 3. fes, 4. apel, 5. Lateran, 6. Amor, 7. god, 8. ilovica, 9. talar, 10. oliva, 11. Ra, 12. posel, 13. Irec, 17. ponižen, 19. Ag, 21. Erivan, 22. toki, 26. Ate, 29. žaba, 33. vid, 34. dar, 35. nos, 37. rja, 38. Ham, 39. ki, 41. Ba, 42. ro, 44. da.

Ljubljanski kinematografi. Kino Matica: Odlična filmska komedija najneverjetnejših zapletljivosti. Kino Sloga: Zrtev ljubezni, mnogi bridki in veseli pripetljaji. Kino Union: Neverjetno zmešnjavo v zakonskem življenju odličnega civilnega letalca.

Danes kupčija s sadjem na trgu. Ljubljana, 18. avgusta. Letos je posebno živahno zanimanje za sadje na živilskem trgu a moramo upoštevati da ljudje zdaj ne kupujejo nič več sadja kakor včasih...

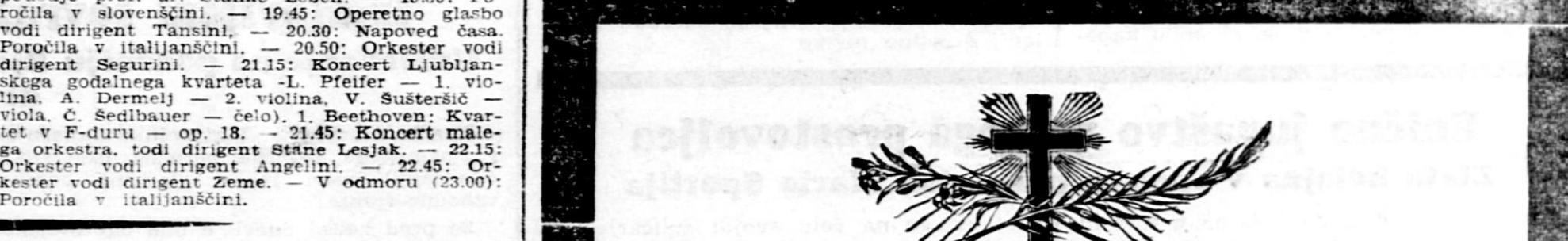
Dolenjske novice — Popravilo cerkvenega ostriša. Na Dobah so pričeli s popraviljem dela cerkvenega ostriša stare opatijske cerkve. Drugi del ostriša in zidovje bodo obnovili po vojni.

Beležnica KOLEDAR. Danes: Sreda, 18. avgusta: Helena. DANASNJE PRIREDITVE. Kino Matica: Išče se postavno dekle. Kino Sloga: Krčma pozabe. Kino Union: Kdo poljublja Magdaleno.

RADIO LJUBLJANA SREDA, 18. AVGUSTA 1943: 7.30: Pesmi in napevi; 8.00: Napoved časa; 8.20: Poročila iz italijanskih, 12.20: Piosce; 12.30: Poročila v slovenski, 12.45: Lahka glasba, 13.00: Napoved časa, Poročila v italijanski, 13.10: Napoved časa, Poročila v slovenski, 13.12: Orkester vodi dirigent Gallino, 14.00: Poročila v italijanski, 14.10: Orkester vodi dirigent Segurini, 14.40: Pisana glasba, 15.00: Poročila v slovenski, 17.00: Napoved časa, Poročila v italijanski, 17.10: Koncert sopranistke Stefanije Vuk, 1. Tosti: Zbogom dekleta; 2. Cia: Mračilo se je; 3. Massenet: Elegija, 4. Čajkovski: Tam ob reki, 17.35: Na harmoniki igra August Stanko, 1. Lincke: Pastirček, 2. Strauss: Zene, vino, petje; 19.00: Govorimo italijansko, poučuje prof. dr. Stanko Leben, 19.30: Poročila v slovenski, 19.45: Operetno glasbo vodi dirigent Ransini, 20.30: Napoved časa, Poročila v italijanski, 20.50: Orkester vodi dirigent Segurini, 21.15: Koncert Ljubljanske godalnega kvarteta - L. Pfeifer, 1. violina A. Demelj, 2. violina V. Sušteršič, violola Č. Sedlbauer, 2. celo, 1. Beethoven: Kvartet v F-duru - op. 18., 21.45: Koncert malega orkestra, vodi dirigent Stane Lesjak, 22.15: Orkester vodi dirigent Angelini, 22.45: Orkester vodi dirigent Zezce, 23.00: Napoved časa, Poročila v italijanski.

MALI OGLASI. STARO ZIMO kupimo, plačamo po kvaliteti od lir 30.- do lir 50.- za kg. - Ponudite trgovini »Ogled«, Mestni trg št. 3 (vhod skozi vežo).

PREMOG, DRVA. I. Pogačnik, Ljubljana. Bohoričeva ulica 5 — Telefon 20-59.

3028 ljudskih knjižnic v Bolgariji

Ljudska prosveta v Bolgariji ima trdne temelje v številnih ljudskih knjižnicah, ki so razporedene po vsej državi. Prva ljudska knjižnica je bila ustanovljena v Bolgariji leta 1845. Sledile so kmalu druge. Počasi so jih pridobile rokovalci, mali trgovci, njihovi pomočniki in vajenci. Ščasoma so dobile značaj zasebnih klubov. V knjižničnih prostorih so čitali časopise, kramljalj in srebali turško kavo. Prave ljudske knjižnice v sodobnem smislu so bile ustanovljene leta 1856. Njihovo število je naraslo v letih 1856 do 1876 na 130. Delokrog teh prvih bolgarskih ljudskih knjižnic je zelo narasčal. Imele so čitalniško dvorano, skrbele za gospodarski napredek ljudstva, širile misel cerkvene samostojnosti, gojile ljubezen do bolgarskega jezika. Polagoma so vznikale v njihovem okvru nedeljske šole, kjer je bolgarska mladina prisostvovala predavanjem o bolgarski zgodovini, bolgarskem jeziku, higieni in raznih gospodarskih vprašanjih. V prvih letih po 1878 je nastalo v tem pogledu v Bolgariji nekako zatíšje. Toda ljudstvo je kmalu začutilo potrebo po knjižnicah, čitalnicah, po gledališčih, glasbenih in književnih delih ter prireditvah. Mlada država ni mogla ustveći tem pričakovanjem. Ljudske knjižnice so na novo prevzele svojo obsežno kulturno delo. Od l. 1911 obstoja v Bolgariji posebna zveza teh ljudskih knjižnic. To je povsem zasebna organizacija, ki izdaja dva časopisa in ki organizira tečajje o knjižničarstvu. Posebne važnosti za razvoj ljudskih knjižnic v Bolgariji je zakon, ki je bil sprejet v sobranju leta 1927. Po tem datumu obstoja vsaki bolgarski naselbini, kjer je najmanj 10.000 ljudi, posebna knjižnica. Njegov razvoj je pokazal zelo razveseljujoče uspehe. Leta 1937 je bilo organiziranih v glavni zvezi 2393 ljudskih knjižnic, ki so izposodile 1.840.000 zvezkov, od teh 85.100 v raznih tujih jezikih. Zanimivo je, da je bilo med izposojenimi knjižnicami 1.236.000 izposojenih v vsakih knjižnicah, ostalih 610.000 zvezkov pa v mestnih knjižnicah. Število zvezkov naraste letno za 140.000. V okviru ljudsk. knjižnic, ki jih je bilo 1. januarja 1938 že 3028 s 120.000 rednimi člani, so tudi redna poučna predavanja. Vodstva knjižnic vabijo odlične predavatelje, znanstvenike ter književnike ter jih naprošajo za predavanje. Večje ljudske knjižnice urejujejo tudi ljudske šole. V letu 1937 je bilo pod okriljem 1740 bolgarskih ljudskih knjižnic 14.500 predavanj, ki jih je posetilo 1.300.000 oseb. Po vaseh je bilo 12.000 predavanj z 940.000 obiskovalci, v mestih pa 1900 predavanj s 370.000 obiskovalci. Končno skrbijo ljudske knjižnice tudi za pouk in zabavo s predstavnimi. Ščasoma se je uredila vsaka knjižnica svoj oder. Leta 1937 je bilo pod okriljem 1740 knjižnic 6650 predstav po vaseh, ki se jih je udeležilo 970.000 oseb, in razen tega že 1090 predstav po mestih, ki jih je posetilo 340.000 obiskovalcev. Tako lahko trdimo, da so te ljudske knjižnice v Bolgariji neakakšne osnovne celice bolgarske ljudske prosvete, pravo središče kulturnih prizadevanj.

Potrli globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je po dolgi, težki bolezni preminul danes naš predobri soprog, tatek, stric in zet, gospod HINKO LEBAN. PROKURIST TVRDKJE JOS. KUNSTEL IN POSESTNIK. Iz hiše žalosti ga spremimo v četrtek, dne 19. t. m., ob 4. uri popoldne na domače pokopališče. Vrhnika, dne 17. avgusta 1943. Zalujoča soproga ANTONIJA, roj. JUG VLADO, sin; MILENA, hčerka.

P. G. Wodehouse: 53

MALA PEPITA. Najbolje bo, da ga ni zraven, če nama je govoriti o poslih, je dejal. »Porečem nu, naj naju pusti sama.« »Prav nič takega mi ne boš delal. Name-nil sem se, da vaju ne spustim izpred oči, ne tebe ne njega.« »Oh, zastran njega ni nevarnosti, nikar ne skrbite. Jutri bi se bil tako in tako vrnil v zavod. Odsel je samo zaradi nocojnjega prireditve. Zakaj mu torej ne bi dali, da se zabava, ko je že tu? Naročim mu, naj vas počaka ob koncu veselice, da se lahko vidita.« »Stopil je kak prijatelj in izpregovoril z njim nekaj besed, na kar je Avgust, še vedno podrasvaje z nogami, odsel k drugim gostom. Toda mladina je živahna: v naslednjem trenutku je že plesal »two-steps«, in na obrazu ni bilo videti drugega kakor neskrbno uživanje. Prihodnost in vse njene viharje je bil očitno pozabil.« »Vse v redu,« je rekel »Pepita«, ko se je vrnil k meni. »Dal mi je besedo, da se ne bo odstranil. Kadar boste hoteli, ga najdete tu. In zdaj lahko govoriva.« »Prav za prav ne bi hotel zlorabljati tvo-je dragoocenege časa,« sem odgovoril. Neprisiljenost, s katero je vražji paglavec kljuboval položaja, ki bi se mu bil bogme moral zdeli mučen, me je dražila. Očitno nisem imel v njegovih očeh nič večje ve-ljave od krasilne palme, na katero se je naslanjal. »Dobro.« Saj zanj je bilo zmerom vse dobro. »Meni take reči ne gre do živega, zato se ne bojte, da bi mi pokvarili večer. Prišel sem le zato, ker je bilo Avgustu toliko od tega. Ples me utrjuja; stopiva rajši kam, kjer bova lahko v miru sedela in kramljala.« Loteval se me je občutek, da je otroška zabava zame baš pravi kraj. Ze Sam Fisher je bil govoril z menoj kakor s paglavcem, in zdaj je delal »mala Pepita« isto; menda se ni ne ta ne oni spomnil, da mi je trideset let, da sem šele pred dvema dnevooma za las usel smrti in da me tlači brezupna srčna zadeva. Zato sem z vsjo krotkostjo spremil tovariša v stransko sobo. Sedel je v naslanjač, se zleknil vzrak in prekrizal nogo. »Imate cigareto?« »Nimam cigarete, in ko bi jih tudi imel, tebi je prav gotovo ne bi dal.« Prizanesljivo me je pogledal. »Nasajeni ste, jelite? Videti je, da vas nekaj vzmernirja. Kaj vam pa je? Ali vas jezi, ker nisem šel k vam? Takoj vam po-jasnim, kako je bilo.« »Zanimalo bi me vedeti.« »Bilo je takole. Izenamda ni je prišlo na misel, da majhna zamuda ne more izpre-meniti najhujših načrtov in da se torej lahko nekoliko razgledam po Londonu, ko sem že tu. Omenil sem to željo Beckjuju, veste, in Avgust je bil ves navdušen. Na mojo vero,

zvedel sem, da se je v svojem življenju šele enkrat sanjkrat peljal z avtomobilom. To vam je revež, kaj? Jaz, vidite, sem imel svoj lastni avtomobil, ko sem bil še majhen. Hotel sem ga torej razveseliti z lepim izle-tom, in tako, ovo, je šel denar k vragu.« »Denar je šel k vragu?« »Seveda. Dva dolarja sta mi ostala, to je vse. Sicer pa nisva potrosila vsega za avtomobil, največ so naju stali obedi, Beck, vidite, je velik jedec, nič drugega mu ni na misli. Menda zaradi tega, ker ne kadi. Vi-dite, jaz na primer nimam več tistega teka kakor svoje dni. Skratka, ovo kako je bilo. A zdaj je konec: izvlecite denarnico, pa krenem jutri na pot. Mamica bo od veselja zorela, ko me bo videla.« »Ne bo te videla. Jutri se vrneva v zavod.« Nejeverno me je pogledal. »Kako mislite? Nazaj v šolo?« »Premislil sem se.« »A jaz ne maram več nazaj! Saj se me ne upate siliti. Kaj bo z vami, če povem prodajalcu toplega zraka, kaj ste napravili, kako ste mi dali denar — in, skratka, vso istorijo?« »Povej mu kar hočeš, ne bo ti verjel.« Prehtel je moje besede in očitno spo-znal, koliko je ura, kajti samozadovoljni izraz, ki ga je imelo njegovo obličje do ti-stega trenutka, je izgubil. »A kaj vam je prav za prav? Se vam je zmešalo, ka-li? Najprej me spravite v London, in komaj se tu srečava, me že vle-čete nazaj v šolo! Priskutni ste, da veste.«

Cutil sem, da je v njegovih besedah mno-go resnice. Nagla izpremenba mojih namer se mu je morala zdeti nerazumljiva. In ker sem ga bil tako čudno našel, se je ogla-silo v meni velikodušje. Odnehal sem. »Ogden, dečko moj,« sem prširčno dejal, »mislim, da sva te otroške veselice oba do-grla sita. Ti si utrujen, jaz pa se ves čas bojim, da me, če ostanem še pol ure, ne bi naprosil, naj pozabavam otroke s kako smešno pesmico. Svetovnjaki smo pač vzvi-seni nad take reči. Vzemli torej čepico in povrnik, pa pojdiva v gledališče. Kasneje, ko bova sedela pri dobri večerji, se pogo-voriva, kako in kaj.« Zlivojnost na njegovem obrazu se je raztopila v prijazen smehljaj. »To je beseda!« je veselo vzdiknil. Stopila sva po površnik in pokrivalo, ka-kor da sva postala najboljša prijatelja. Dvorniku sem pustil za Avgusta Beckforda pisemce, v katerem sem mu sporočil, naj bo jutri o polni eni zanesljivo na Waterlooški postaji. V mojem ravnanju je bila sicer neka formalnost, ki ji je gospod Abney naj-brže ne bi bil pritril; a vedel sem, da se na Avgusta lahko zanesem.

S prijaznostjo dosežeš marsikaj. Ko so po zadnjem dejanju smešne opere, ki sva jo poslušala, spustili zastor, je bilo med »malo Pepito« in menoj vse v najlepšem redu. Ve-čerja je najino prijateljstvo že utrdila, tako da sva se v odličnem razpoloženju odpočjala domov. Čez pol ure je deček že smrčal v sobi za goste, jaz pa sem sedel v salonu pri kamini in zadovoljno kadił.